

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

**Факультет педагогічної освіти
Кафедра корекційної освіти та інклюзії**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор
З науково-педагогічної роботи

«__» _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АНАТОМІЯ, ФІЗІОЛОГІЯ ТА ПАТОЛОГІЯ ДІТЕЙ З ОСНОВАМИ
ВАЛЕОЛОГІЇ»

Напрямок підготовки: “Корекційна освіта”
Для спеціальності 6.010105
Спеціалізація: логопедія
Курс 1

Львів – 2016

АНАТОМІЯ, ФІЗІОЛОГІЯ ТА ПАТОЛОГІЯ ДІТЕЙ З ОСНОВАМИ ВАЛЕОЛОГІЇ

Робоча програма для студентів за напрямком підготовки 6.010105

Спеціальність «логопедія»

«_____» _____ 20__ р.

Розробник: к.б.н., доц. Матвієнко С.В.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри (протокол № _____ від «___» _____ 20__ р.)

Завідувач кафедри _____

«_____» _____ 20__ р. _____ (_____)

Схвалено методичною комісією за напрямом підготовки – 6.010105 «Корекційна освіта»

Протокол № _____ від «___» _____ 20__ р.)

«___» _____ 20__ р. Голова _____

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА З КУРСУ «АНАТОМІЯ, ФІЗІОЛОГІЯ І ПАТОЛОГІЯ ДІТЕЙ З ОСНОВАМИ ВАЛЕОЛОГІЇ»

Навчальний курс «Анатомія, фізіологія і патологія дітей з основами валеології» дозволяє вам ознайомитись з динамікою та характером взаємозв'язків популяції людей із природним та техногенним середовищем; проблемами збереження, розвитку здоров'я людини та передачі його наступним поколінням.

Головною метою валеологічної освіти і виховання є формування валеологічного світогляду та поведінки молоді, мотивації, що забезпечують активне і свідоме залучення кожного індивіда до процесу формування свого здоров'я.

Мета курсу:

Формування системи валеологічної освіти, заснованої на інтегративному підході, з врахуванням того змістовного багатства, якого валеологія набуває, стикаючись з багатьма іншими галузями знань і асимілюючи їх досягнення, крім того формування валеологічної культури вчителя як передумови його адаптації до нової педагогічної парадигми.

Завдання курсу:

Методичні: викласти теоретичні основи та методологічні особливості застосування системного підходу у вивченні валеології, науки яка стосується наукових знань про формування збереження, зміцнення, відновлення й передання наступним поколінням здоров'я. Під час навчання студенти озброюються методичними підходами до викладання шкільного інтегративного курсу «Валеології», відповідно до завдань національних освітніх програм.

Пізнавальні: дати уявлення про сучасний стан розвитку валеології. В процесі вивчення «Валеології та методики викладання» формується ставлення до навколишнього середовища, здоров'я індивідуума і всій популяції; виховання моральних якостей студентів в умовах урбанізації; експериментальне вивчення студентами методів і прийомів визначення ступеню фізичного розвитку і функціонального стану організму, визначення чинників, що сприяють прояві патологічних процесів; проаналізувати причини і фактори підвищеного впливу на суспільство, зокрема на молодь, наркотичних речовин і наслідки їхньої дії на особистість.

Практичні: Враховуючі наступні припущення (а саме: існують загальні принципи клітинного існування та функціонування; досліджені закономірності можливо переносити з більш простого на більш складний об'єкт; генетично більш пізні форми взаємодії організму та середовища не відмінюють попередні), ознайомити студентів із сучасними методами дослідження фізіологічних функцій та навчити застосовувати деякі з них на практиці. Засвоєння відповідних знань, оволодіння навичками і вміннями має глибокий соціальний зміст, тому що цим забезпечується індивідуальне та групове приєднання до цілеспрямованих ефективних зусиль на життєзабезпечення.

Крім того, курс має виконувати такі функції:

гностично-дослідницьку—забезпечувати накопичення мінімуму наукових знань, необхідних для формування студентом власного валеологічно обґрунтованого освітнього маршруту та індивідуальної програми здорового способу життя;

компенсаторну — ліквідувати прогалини в базовій освіті випускників загальноосвітніх шкіл щодо проблем збереження і зміцнення власного здоров'я;

прогностичну — попереджувати негативні прояви поведінки студентів з урахуванням їх вікових особливостей (зокрема, вживання наркотичних речовин, нерозбірливі статеві стосунки тощо).

Контроль знань

З метою підвищення ефективності у навчальному процесі викладач застосовує різні види контролю знань, зокрема:

- поточний: усний діалог, доповіді, короткі повідомлення
- тематичний модульний: тестування, конкретні результати на рубіжному етапі
- підсумковий: складання іспиту (заліку)

Норми оцінювання

Поточне оцінювання впродовж семестру – 50 балів

Модульні тестові завдання, контрольні роботи, оцінка само-опрацьованого матеріалу

Підсумковий контроль знань (залік, іспит) – 50 балів

Курс	Напрямок, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Вікова фізіологія та валеологія Кількість кредитів – 4 Кількість модулів – 4 Змістовних модулів – 8 Загальна кількість годин – 150 Тижневих годин – 4	Напрямок підготовки – 6.010105 Корекційна освіта Освітньо-кваліфікаційний рівень - бакалавр	Рік підготовки – 1 Семестр – 1 Лекцій – 32 Практичних – 32 Аудиторних годин – 64 Самостійна робота – 56 Вид контролю – залік

1 семестр	Усього годин	Лекцій	Лабораторно-практичні	Самостійна робота	Консультації
Модуль 1	12	6	6	15	
Модуль 2	16	8	8	21	
Модуль 3	16	8	8	20	
Модуль 4	20	10	10	30	
Всього	64	32	32	86	4

Структура навчальної дисципліни

Назва змістовних модулів і тем	Усього	Лекції	Практичні	СРС
Модуль 1				
Змістовний модуль 1				
Тема 1 – Тканини людського організму. Опорно-рухова система: скелет і м'язи	4	2	2	5
Змістовний модуль 2				
Тема 2 – Склад крові. Групи крові. Зсідання крові	4	2	2	5
Тема 3 – Серцево-судинна система. Кровообіг	4	2	2	2
КОНТРОЛЬНО-МОДУЛЬНЕ ЗАНЯТТЯ			2	
Модуль 2				
Змістовний модуль 3				
Тема 4 – Будова і функції дихальної системи	4	2	2	5
Тема 5 – Будова і функції травної системи	4	2	2	6
Змістовний модуль 4				
Тема 6 – Обмін речовин. Вітаміни	4	2	2	5
Тема 7 – Будова і функції видільної системи. Будова і функції шкіри	4	2	2	5
КОНТРОЛЬНО-МОДУЛЬНЕ ЗАНЯТТЯ			2	
Модуль 3				
Змістовний модуль 5				
Тема 8 – Будова і функції нервової системи	4	2	2	5
Тема 9 – Вища нервова діяльність	4	2	2	5

Змістовний модуль 6				
Тема 10 – Аналізатори. Органи чуття	4	2	2	5
Тема 11 – Залози внутрішньої секреції	4	2	2	5
КОНТРОЛЬНО-МОДУЛЬНЕ ЗАНЯТТЯ			2	
Модуль 4				
Змістовний модуль 7				
Тема 12 – Репродуктивна система. Ріст і розвиток людського організму	4	2	2	6
Тема 13 – Генетичні аспекти розвитку організму	2	2		6
Змістовний модуль 8				
Тема 14 – Здоров'я як самостійна соціально-біологічна категорія	2	2		6
Тема 15 – Харчування і здоров'я людини	2	2		6
Тема 16 – Захисні механізми організму. Імунна система	2	2		6
КОНТРОЛЬНО-МОДУЛЬНЕ ЗАНЯТТЯ			2	
Всього	106	32	32	56

Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тканини людського організму. Опорно-рухова система: скелет і м'язи	2
2	Склад крові. Групи крові. Зсідання крові	2
3	Серцево-судинна система. Кровообіг	2
4	Будова і функції дихальної системи	2
5	Будова і функції травної системи	2
6	Обмін речовин. Вітаміни	2
7	Будова і функції видільної системи. Будова і функції шкіри	2
8	Будова і функції нервової системи	2
9	Вища нервова діяльність	2
10	Аналізатори. Органи чуття	2
11	Залози внутрішньої секреції	2
12	Репродуктивна система. Ріст і розвиток людського організму	2
13	Генетичні аспекти розвитку організму	2
14	Здоров'я як самостійна соціально-біологічна категорія	2
15	Харчування і здоров'я людини	2
16	Захисні механізми організму. Імунна система	2
ВСЬОГО		32

Інформаційний обсяг дисципліни

Лекційний курс

Шифр змістовного модуля	Назва змістовного модуля	Кількість аудиторних годин
Модуль 1		
№1	Тема 1 – Тканини людського організму. Опорно-рухова система: скелет і м'язи	2
№2	Тема 2 – Склад крові. Групи крові. Зсідання крові	2
	Тема 3 – Серцево-судинна система. Кровообіг	2

Модуль 2		
№3	Тема 4 – Будова і функції дихальної системи	2
	Тема 5 – Будова і функції травної системи	2
№4	Тема 6 – Обмін речовин. Вітаміни	2
	Тема 7 – Будова і функції видільної системи. Будова і функції шкіри	2
Модуль 3		
№5	Тема 8 – Будова і функції нервової системи	2
	Тема 9 – Вища нервова діяльність	2
№6	Тема 10 – Аналізатори. Органи чуття	2
	Тема 11 – Залози внутрішньої секреції	2
Модуль 4		
№7	Тема 12 – Репродуктивна система. Ріст і розвиток людського організму	2
	Тема 13 – Генетичні аспекти розвитку організму	2
№8	Тема 14 – Здоров'я як самостійна соціально-біологічна категорія	2
	Тема 15 – Харчування і здоров'я людини	2
	Тема 16 – Захисні механізми організму. Імунна система	2
ВСЬОГО		48

Теми винесені для самостійної роботи

Розвиток валеології в Україні.
 Вклад українських вчених у розвиток валеології.
 Спадковість та її значення.
 Клітинна теорія.
 Рефлекси новонароджених.
 Спинномозкові нерви та їх функції.
 Механізм утворення умовних рефлексів та їх значення.
 Інстинкт та його значення для організму.
 Анатомо-фізіологічні особливості вестибулярного апарату.
 Гіпоталамо-гіпофізарна система та її значення для організму.
 Надання допомоги при опіках, обмороженнях, перегрівих організму.
 Гіподинамія та її вплив на здоров'я.
 Хвороби крові: анемія, білокрів'я.
 Гемофілія – спадкове порушення зсідання крові.
 Вплив надмірної маси тіла на функціональний стан серцево-судинної системи.
 Вроджені вади серця.
 Вплив токсичних речовин на організм людини.
 Вода та її фізіологічне значення. Оздоровлення за допомогою води.
 Бальнеологічні курорти України.
 Продукти, які найчастіше викликають алергію.
 Фітотерапевтичні засоби посилення імунітету.
 Симптоми харчових отруєнь ягодами, грибами, перша допомога при отруєннях.
 Плоскостопість – комплекс справ для її корекції.
 Графік профілактичних щеплень.
 Характеристика захворювань, проти яких проводять щеплення.
 Мутації як причина спадкових захворювань.
 Гельмінтози та їх профілактика у дітей.
 Значення вітамінів для здоров'я зорового аналізатора.
 Рахіт, наслідки для розвитку дитини та запобігання рахіту.
 Вплив довкілля на спадковий апарат людини. Мутанти. Уроки Чорнобиля.

ЛІТЕРАТУРА

1. Амосов М.М. Роздуми про здоров'я. – М: Фізкультура і спорт, 1987. – 197 с.
2. Анатомія та фізіологія дитячого організму. Основи медичних знань. Валеологія : навчально-методичний посібник / Н. І. Коцур, Л. П. Товкун, Н. І. Годун, О. М. Миздренко. – Переяслав-Хмельницький : О. М. Лукашевич, 2014. – 322 с.
3. Анатомія людини : національний підручник : у 3 т. / А. С. Головацький, В. Г. Черкасов, М. Р. Сапін [та ін.] ; за ред. : В. Г. Черкасова, А. С. Головацького. – Вид. 3-тє, доопрацьоване. – Вінниця : Нова Книга, 2015. – Том 2. – 455 с.
4. Безруких М.М. и соавт. Возрастная физиология. - М., 2002. - 416 с.
5. Брехман І.І. Валеологія – наука про здоров'я. – М.: РПА, 1997. – 245 с.
6. Гарбузов В.Н. Человек – жизнь – здоровье. СПб.: АО "Комплект", 1995, – 429с.
7. Грибан В.Г. Валеологія: навчальний посібник. – К.: Центра навчальної літератури, 2005. – 256 с.
8. Івашук Л.Ю., Онишкевич С.М. Валеологія. – Тернопіль: Навчальна книга, 2010. – 400 с.
9. Колбанов В.В. Валеология: Основные понятия, термины и определения. – СПб.: ДЕАН, 1998. - 232 с.
10. Коляденко Г.І. Анатомія людини. – К: Либідь, 2009. – 390 с.
11. Курепина М.М. и соавт. Анатомия человека. - М., 2002. - 384с.
12. Матюшонок М.Т. Анатомия, физиология и гигиена детей младшего школьного возраста. - М., 1970. - 221с.
13. Мінський І.Я. Практикум з валеології, 2 частини, Черкаси, 1998.
14. Музика Ф. В. Анатомія людини : навчальний посібник / Ф. В. Музика, М. Я. Гриньків, Т. М. Куцериб. – Львів : ЛДУФК, 2014. – 359 с.
15. Обреимова Н.И. и соавт. Основы анатомии, физиологии и гигиены детей и подростков. - М., 2000. -376с.
16. Очкуренко О.М. Анатомія людини з основами гістології і ембріології: Підручник. - К.: Вища шк., 1984. - 255 с
17. Петрушин В.И. Валеология, М.:Гардарики, 2003. –432с.
18. Пирогова Е.А., Иващенко Л.Я., Страпко Н.П. Влияние физических упражнений на работоспособность и здоровье человека, К.: Здоров'я, 1986. - 152 с.
19. Сапин М.Р. и соавт. Анатомия и физиология детей и подростков. - М., 2002. - 456с.
20. Спортивная медицина и лечебная физкультура. - М.: Медицина, 1993. - 432 с.
21. Тарасюк В.С., Титаренко Г.Г., Паламар І.В. Ріст і розвиток людини. – К: Здоров'я, 2002. – 272 с.
22. Терпугова Е.А. Валеологическое воспитание детей дошкольного возраста: методическое пособие для педагогов. - Ростов: Феникс, 2007. - 254 с.
23. Хрипкова А.Г. Вікова фізіологія. - К: Вища школа, 1982. – 272 с.
24. Царенко А.В., Яцук Г.Ф. Валеологія: підручник для 8 - 9 кл. серед, заг. шк. - К.: Генеза, 1998. - 136 с.
25. Цимбал Н.М. Практикум з валеології. Методи зміцнення фізичного здоров'я. –Тернопіль: Богдан, 2000. - 168 с.
26. Чумаков Б.Н. Валеология: учеб. пособие. - 2-е изд., испр. и доп. - М.: Педагогическое общество России, 1999. - 407 с.
27. Шмалей С.В. Діагностика здоров'я, Херсон, 1994. - 206 с.
28. Шмалей С.В. Основи наркології, Херсон, 1998. - 207 с.
29. Яцук Г.Ф., Царенко А.В., Бабин І.І., Черняк В.М. Практикум з валеології, 2 частини, 1997.